

การศึกษาของโครงสร้างแห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

A Study of Indivisible Self Model of Adolescent in School Under Bangkok Metropolitan Administration School

ศุภจิรา นาคโต, ครรชิต แสนอุบล, นิธิพัฒน์ เมฆขจร, เรืองเดช ศิริกิจ

Suphajira Nakto, Kanchit Saenubol, Nitipat Mekkhachorn, Ruangdech Sirikit

สาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

e-mail: esc.suphajira@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของโครงสร้างแห่งตนและศึกษาของโครงสร้างแห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage random sampling) จำนวน 919 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบวัดโครงสร้างแห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดโครงสร้างแห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($X^2=96.26$, $df=78$, $p=0.11$, $GFI=0.99$, $AGFI=0.98$, $CFI=1.00$, $RMSEA=0.01$, $SRMR=0.01$) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.77-0.98 ทุกองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้างอยู่ระหว่าง 0.59-0.96 แสดงว่า โมเดลการวัดโครงสร้างแห่งตนที่สร้างขึ้นสามารถนำมาอธิบายการมีองค์รวมแห่งตนได้ โดยเรียงลำดับค่าน้ำหนักองค์ประกอบได้ดังนี้ ตัวตนการจัดการปัญหา ตัวตนทางสังคมและตัวตนที่สร้างสรรค์ (มีค่าเท่ากัน) ตัวตนการให้ความสำคัญ และตัวตนทางกายภาพ ตามลำดับ ในด้านการมีองค์รวมแห่งตนพบว่า วัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีองค์รวมแห่งตนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.54

คำสำคัญ : องค์รวมแห่งตน

ABSTRACT

This research aimed to study the factors of indivisible self model and indivisible self of adolescents in School Under Bangkok Metropolitan Administration. The group of sample, selected by multi-stage random sampling, was 919 adolescents of M.2 in School Under Bangkok Metropolitan Administration. The instrument for collecting data was the indivisible self inventory for adolescents studying in School Under Bangkok Metropolitan Administration and was confirmed with 0.93 reliability. The statistics used for analyzing the data, were mean, standard deviation, and confirmatory factor analysis.

The research was found that the model of indivisible self of adolescents in School Under Bangkok Metropolitan Administration was fit to the empirical data ($X^2=96.26$, $df=78$, $p=0.11$, $GFI=0.99$, $AGFI=0.98$, $CFI=1.00$, $RMSEA=0.01$, $SRMR=0.01$) with the standardized loading factor values of 0.77-0.98 at 0.01 statistical significance and with the construct reliability of 0.59-0.96. It was proved that this model could explain the indivisible self through the standardized loading factor values respectively as follows: Coping Self, Social Self, Creative Self (these 3 selves were equal), Essential Self, and Physical Self. It was found that the adolescents in Bangkok Metropolitan Administration School had the total indivisible self with high level including the mean ($\bar{X}$) of 3.67 and the standard deviation (S.D.) of 0.54.

Keywords : Indivisible Self

บทนำ

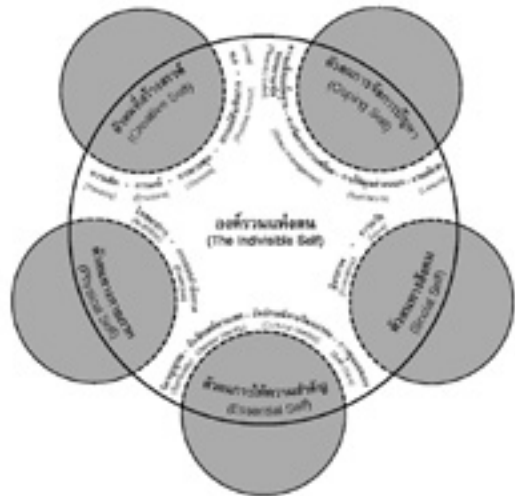
การพัฒนาประเทศในปัจจุบัน เน้นที่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม เพื่อให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่ต้องการให้คนไทยมีสุขภาพที่แข็งแรงทั้งกายและใจ เน้นการพัฒนาอย่างเป็นระบบครบวงจร มุ่งการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน นอกจากนี้แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ได้นำปรัชญาและกรอบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางให้คนไทยถือปฏิบัติโดยยึด

ทางสายกลางอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลก เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย เป็นการบูรณาการแบบองค์รวม โดยคำนึงถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (คัมภีร์ ธีรวิทย์. 2555: 2)

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาหรือ OECD ได้เสนอดัชนี

ความอยู่ดีมีสุข (Well-Being Indicators) เป็นเกณฑ์การพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดอื่นนอกจากตัวเลขทางเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง ซึ่งสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.) สำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และกระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำดัชนีชี้วัดความสุขระดับชาติ โดยพิจารณาเป็น 3 มิติ ได้แก่ สถานะสุขภาพของคน ทั้งด้านร่างกาย จิต และปัญญา (ภมรพรรณ ยุระยาตร์. 2554: 3) ซึ่งเน้นว่ามนุษย์ทุกคนประกอบด้วยร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ ที่แยกจากกันไม่ได้ ทั้ง 3 ส่วนนี้ต้องเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน แนวคิดในเรื่องความอยู่ดีมีสุขหรือความผาสุกในชีวิต (Wellness) จึงเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนาซึ่งไมเยอร์และสวีนี (JANE E. Myers and Thomas J. Sweeney. 2008: 482-493) ได้เสนอวงล้อแห่งความผาสุก (The Wheel of Wellness) เพื่อเป็นรูปแบบในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม โดยได้ศึกษาถึงการพัฒนาด้านที่ไม่แบ่งแยกหรือองค์รวมแห่งตน (Indivisible Self) ที่สามารถนำไปใช้ในการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาด้วยโมเดลที่เรียกว่า “The Indivisible Self Model” โดยเป้าหมายขององค์รวมแห่งตน คือการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในลักษณะของการเพิ่มพูนขึ้น และเป็นไปตามความสามารถของบุคคลในด้านต่างๆ ของชีวิต รูปแบบของการดูแลสุขภาพตามแนวคิดนี้สามารถพัฒนาได้โดยการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา ซึ่งใช้เป็นกรอบในการเสริมสร้างสุขภาพตลอดช่วงชีวิต ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ตัวตนการให้ความสำคัญ (Essential Self) 2) ตัวตนการจัดการปัญหา (Coping Self) 3) ตัวตนทางสังคม (Social

Self) 4) ตัวตนที่สร้างสรรค์ (Creative Self) และ 5) ตัวตนทางกายภาพ (Physical Self) ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 17 องค์ประกอบ ดังแสดงในภาพประกอบ

ภาพประกอบขององค์รวมแห่งตน

(The Indivisible Self Model)

ที่มา: Myers, J. E., & Sweeney, T. J. 2008.

เนื่องจากสภาพการณ์ของเด็กและเยาวชนในสังคมไทยปัจจุบันที่มีความซับซ้อนและมีปัจจัยเสี่ยงคุกคามมาโดยตลอด ทำให้เด็กและเยาวชนไม่สามารถมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญาที่เหมาะสมอย่างเต็มศักยภาพ จึงส่งต่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ และเด็กในวัยที่เสี่ยงต่อการประสบปัญหาสังคมคือช่วงวัยรุ่น โดยเฉพาะวัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) (ดวงกมล เวชบรรยงรัตน์. 2549: 35-37) ซึ่งเป็นช่วงที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จะมีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ถ้าการดำเนินชีวิตในช่วงนี้ผ่านไปด้วยราบรื่น ก็มักจะเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ด้วยดี

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยต้องการศึกษาองค์ประกอบขององค์รวมแห่งตนในบริบทของสังคมไทย และศึกษาองค์รวมแห่งตนของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งส่วนใหญ่ย้ายถิ่นฐานมาจากผู้ปกครองจากจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทย จึงมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประกอบกับวัยรุ่นส่วนใหญ่ขาดการดูแลอย่างใกล้ชิดจากผู้ปกครองจึงทำให้ขาดทักษะด้านต่างๆ ในการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมบูรณ์ ซึ่งองค์รวมแห่งตน (Indivisible Self) มีความครอบคลุมมิติการเสริมสร้างวัยรุ่นในทุกด้าน จึงเป็นแนวคิดสำคัญที่สามารถนำไปพัฒนาวัยรุ่นได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นหนทางหนึ่งที่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อให้วัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นบุคคลที่สามารถดำเนินชีวิตด้วยความเป็นตัวของตัวเองได้อย่างสมบูรณ์ ส่งผลให้เยาวชนซึ่งจะเป็นอนาคตของชาติได้เสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขในชีวิตของตนเองให้เป็นคนที่มีศักยภาพในการเรียน การทำงาน และการดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบขององค์รวมแห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาองค์รวมแห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. องค์ประกอบขององค์รวมแห่งตนของวัยรุ่นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. องค์รวมแห่งตนของของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาองค์ประกอบขององค์รวมแห่งตน และศึกษาองค์รวมแห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ศึกษาแนวคิดของไมเยอร์และสวีเน (Myers and Sweeney, 2008: 47-59) ที่มีแนวทางขององค์ประกอบขององค์รวมแห่งตน 5 องค์ประกอบ และมีองค์ประกอบย่อย 17 องค์ประกอบ คือ 1) ตัวตนการให้ความสำคัญ (Essential Self) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ จิตวิญญาณ (Spirituality) อัตลักษณ์ทางเพศ (Gender Identity) อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม (Cultural Identity) และการดูแลตนเอง (Self-Care) 2) ตัวตนการจัดการปัญหา (Coping Self) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเชื่อบนพื้นฐานความจริง (Realistic Belief) การจัดการความเครียด (Stress Management) การให้คุณค่าตนเอง (Self-Worth) และการมีงานอดิเรก (Leisure) 3) ตัวตนทางสังคม (Social Self) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ มิตรภาพ (Friendship) และความรัก (Love) 4) ตัวตนที่สร้างสรรค์ (Creative Self) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การคิด (Thinking) อารมณ์ (Emotions) การควบคุม (Controls) อารมณ์ขันเชิงบวก (Positive Humor)

และงาน (Work) 5) ตัวตนทางกายภาพ (Physical Self) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ โภชนาการ (Nutrition) และการออกกำลังกาย (Exercise)

การดำเนินการวิจัย

ประชากร เป็นวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 108 โรงเรียน จำนวน 11,834 คน (สำนักการศึกษา. 2559: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยขั้นตอนที่ 1 ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จาก 6 กลุ่มเขตตามการแบ่งเขตการปกครอง (สำนักการศึกษา. 2559: ออนไลน์) ขั้นตอนที่ 2 กำหนดจำนวนโรงเรียนตามสัดส่วน (Proportional Allocation) ของจำนวนโรงเรียนในกลุ่มเขตต่อจำนวนโรงเรียนทั้งหมด โดยผู้วิจัยกำหนดโรงเรียนที่จะดำเนินการเก็บข้อมูลจำนวน 10 โรงเรียน ขั้นตอนที่ 3 ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก (Lottery) เลือกชื่อโรงเรียนในแต่ละกลุ่มเขตแบบสุ่มคืน ขั้นตอนที่ 4 เมื่อได้รายชื่อโรงเรียนทั้ง 10 โรงเรียน ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยเลือกห้องเรียนจำนวน 2 ห้องเรียน จากจำนวนห้องเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของแต่ละโรงเรียน ได้ทั้งหมด 20 ห้องเรียน นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 940 คน โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำต่อจำนวนตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลควรมีสัดส่วนอยู่ที่ 10-20: 1 (Schumacker; & Lomax. 1996: 20)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัด

องค์รวมแห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) กับวัยรุ่น และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ปกครอง ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนวัยรุ่น ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แล้วสังเคราะห์ข้อมูลจัดทำเป็นชุดแบบวัดซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ ลิเคิร์ต (Likert) ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง และนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค (Alpha Coefficient of Craonbach) ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดด้านความเชื่อมั่น พบว่าแบบวัดองค์รวมแห่งตนทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นในระดับสูง มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .93 และแบบวัดแต่ละตอนมีความเชื่อมั่นในระดับสูงเช่นเดียวกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ .93 จากนั้นทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากทั้งหมด 110 ข้อ คัดเหลือ 63 ข้อเป็นชุดแบบวัดองค์รวมแห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครฉบับจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลวิจัยกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 10 โรงเรียน (20 ห้องเรียน) ได้ชุดแบบวัดทั้งสิ้น จำนวน 919 ชุด

ผลการวิจัย

การศึกษาองค์ประกอบขององค์กรรวมแห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบขององค์กรรวมแห่งตน ซึ่งมีตัวแปรชี้วัด จำนวน 17 ตัว มาทำการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อนำมาใช้เป็นสถิติพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ขององค์กรรวมแห่งตน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.21-0.64 โดยทุกตัวแปรชี้วัดมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยงานอดิเรก (LEIS) กับงาน (WORK) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.64 ส่วนการดูแลตนเอง (SEFC) กับการออกกำลังกาย (EXER) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ 0.21 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบเมทริกซ์เอกลักษณ์ (Identity Matrix) โดยใช้สถิติทดสอบของ บาร์ทเลต (Bartlett's Test) และหาค่าความเพียงพอของกลุ่มการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยรวม (Measure of Sampling Adequacy: MSA) และค่าพิสัยความพอเพียงของการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (MSA) พบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้องค์กรรวมแห่งตนไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้ (Bartlett's Test: $X^2=8478.69$ $df=136$ $p=.00$) เมื่อพิจารณารายตัวแปรชี้วัด พบว่าค่าความพอเพียงของการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยรวม (MSA) เท่ากับ 0.95 และค่าพิสัยความพอเพียงของการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

โดยภาพรวม (MSA) มีค่าเท่ากับ 0.93-0.97 แสดงว่า ตัวแปรชี้วัดองค์กรรวมแห่งตนที่นำมาศึกษานั้นมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต่อไปได้

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้มาทำการทดสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับสอง (Second Order) พบว่า โมเดลการวัดองค์กรรวมแห่งตนไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับโมเดลใหม่ ด้วยการลากเส้นความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนขององค์ประกอบ จนข้อมูลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดองค์กรรวมแห่งตนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในดัชนีกลุ่มสัมบูรณ์ พบว่า ค่าไค-สแควร์ ($\bar{X}$) เท่ากับ 92.96, $df=78$, $p=11$, ค่า GFI=0.99, ค่า AGFI=0.98, ค่า RMSEA=0.01, ค่า SRMR=0.01 ส่วนในดัชนีกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า ค่า CFI=1.00 เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ความสอดคล้อง พบว่า ค่าไค-สแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และดัชนีอื่นๆ ยังชี้ให้เห็นว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งหมายความว่าโมเดลที่สร้างขึ้นสามารถนำมาอธิบายโมเดลการวัดองค์กรรวมแห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มี 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ตัวตนการให้ความสำคัญ ตัวตนการจัดการปัญหา ตัวตนทางสังคม ตัวตนที่สร้างสรรค์ และตัวตนทางกายภาพ

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดองค์กรรวมแห่งตน

มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.77-0.98 โดยทุกองค์ประกอบและทุกตัวบ่งชี้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวตนการให้ความสำคัญมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.98 มีความแปรผันร่วมกับองค์รวมแห่งตนอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 96) รองลงมาคือ ตัวตนทางสังคมและตัวตนที่สร้างสรรค์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากันเท่ากับ 0.94 มีความแปรผันร่วมกับองค์รวมแห่งตนอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 89) ส่วนตัวตนการให้ความสำคัญและตัวตนทางกายภาพมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.89 และ 0.77 มีความแปรผันร่วมกับองค์รวมแห่งตนอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 78 และ 59) และสามารถพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบและตัวแปรชี้วัดได้ดังนี้

องค์ประกอบตัวตนการให้ความสำคัญ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.54-0.73 โดย อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.73 มีความแปรผันร่วมกับตัวตนการให้ความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 54) รองลงมาคือ จิตวิญญาณและอัตลักษณ์ทางเพศ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.64 และ 0.61 มีความแปรผันร่วมกับตัวตนการให้ความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 42 และ 37) ส่วนการดูแลตนเอง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.54 มีความแปรผันร่วมกับตัวตนการให้ความสำคัญอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 30)

องค์ประกอบตัวตนการจัดการปัญหา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.61-0.81 โดยการให้คุณค่าตนเองมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.81

มีความแปรผันร่วมกับตัวตนการจัดการปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 65) รองลงมาคือ งานอดิเรก มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.79 มีความแปรผันร่วมกับตัวตนการจัดการปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 62) ส่วนความเชื่อมั่นพื้นฐานของความจริงและการจัดการความเครียดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากันเท่ากับ 0.61 มีความแปรผันร่วมกับตัวตนการจัดการปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 38) องค์ประกอบตัวตนทางสังคมมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.77-0.79 โดยความรักมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.79 มีความแปรผันร่วมกับตัวตนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 62) ส่วนมิตรภาพมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.77 มีความแปรผันร่วมกับตัวตนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 60) องค์ประกอบตัวตนที่สร้างสรรค์มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.70-0.82 โดยการคิดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดเท่ากับ 0.82 มีความแปรผันร่วมกับตัวตนที่สร้างสรรค์อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 68) รองลงมาคือ งาน การควบคุม และ อารมณ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.80 0.78 0.71 มีความแปรผันร่วมกับตัวตนที่สร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 63 60 51) และอารมณ์ขันเชิงบวกมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.70 มีความแปรผันร่วมกับตัวตนที่สร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 49) องค์ประกอบตัวตนทางกายภาพมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.74-0.77 โดยโภชนาการมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดเท่ากับ 0.77

มีความแปรผันร่วมกับตัวตนทางกายภาพอยู่ในระดับสูงปานกลาง (ร้อยละ 59) และการออกกำลังกาย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.74 มีความแปรผันร่วมกับตัวตนทางกายภาพอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 54)

ในด้านการศึกษารวมขององค์ประกอบของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีองค์รวมแห่งตนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.54 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านตัวตนการให้ความสำคัญ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.52 รองลงมาคือ ด้านตัวตนทางสังคม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.66 ด้านตัวตนที่สร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.63 ด้านตัวตนการจัดการปัญหา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.59 และด้านตัวตนทางกายภาพ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.78 ตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิเคราะห์องค์ประกอบขององค์รวมแห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์รวมแห่งตน โดยทดสอบความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับสอง (Second Order) พบว่า โมเดลการวัดองค์รวมแห่งตนไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับโมเดลใหม่ ด้วยการลากเส้น

ความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนขององค์ประกอบ จนโมเดลการวัดองค์รวมแห่งตนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถตรวจสอบความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดองค์รวมแห่งตนได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองขององค์รวมแห่งตน ค่าไค-สแควร์ ($\bar{X}$) มีค่าเท่ากับ 92.96 ค่า df มีค่าเท่ากับ 78 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p) มีค่าเท่ากับ .11 จะเห็นได้ว่าค่าไค-สแควร์ ($\bar{X}$) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่าข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสอดคล้องกับโมเดลการวัดที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.98 และค่าดัชนีวัดความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 ยิ่งค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) และค่าดัชนีวัดความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเข้าใกล้หนึ่ง แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สอดคล้องกับพูลพงศ์ สุขสว่าง (2556: 15-16) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) มีค่าต่ำมาก ยิ่งมีค่าใกล้ศูนย์มากเท่าไร แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รวมถึงการพิจารณาค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.01 และค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (SRMR) มีค่าเท่ากับ 0.01 ซึ่งมีค่าที่ต่ำมากใกล้ศูนย์ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังที่พูลพงศ์ สุขสว่าง (2556: 15-16) ได้กล่าวว่า

ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) และค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (SRMR) ยังมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นว่าโมเดลองค์รวมแห่งตนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยโมเดลองค์รวมแห่งตน มี 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วยตัวตนการให้ความสำคัญ ตัวตนการจัดการปัญหา ตัวตนทางสังคม ตัวตนที่สร้างสรรค์ ตัวตนทางกายภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของไมเยอร์และสวีเน (Myers and Sweeney. 2008: 47-59)

2. ค่าเฉลี่ยจากคะแนนของแบบวัดองค์รวมแห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.54 ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.86-3.55 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.52-0.78 แสดงว่าวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีองค์รวมแห่งตนในทุกด้าน โดยด้านที่สูงที่สุดคือ ด้านตัวตนการให้ความสำคัญ และด้านที่ต่ำสุดคือด้านตัวตนทางกายภาพ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้รับการพัฒนาในด้านการให้ความสำคัญต่อตนเอง โดยการตระหนักรู้ความเป็นอยู่ของชีวิต การเสริมสร้างความปลอดภัยในตนเอง และการปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น สอดคล้องกับบุญโรม สุวรรณพาหุ (2556) ได้ศึกษาสุขภาวะของวัยรุ่น: กรอบมโนทัศน์และเครื่องมือประเมินทางจิตวิทยา โดยมีวัตถุประสงค์

เพื่อทบทวนเอกสารและงานวิจัยเรื่องกรอบมโนทัศน์และเครื่องมือประเมินสุขภาวะในวัยรุ่น ผลการศึกษาพบเอกสารที่ตรงตามเกณฑ์ 32 เรื่อง มีประเด็นสำคัญ คือ สุขภาวะเป็นสถานะที่บุคคลรับรู้ตนเองอย่างเป็นองค์รวมว่าตนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีสุขภาพจิตที่ดี มีการดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สุขภาวะประกอบด้วยหลายมิติเชื่อมโยงกันอย่างสมดุลทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีสุขภาวะพบว่า มี 3 แนวคิดหลักคือ โมเดล สุขภาวะ ก่อร่างของสุขภาวะ และสุขภาวะแบบองค์รวมแนวพุทธ และสอดคล้องกับเจฟฟรีย์ ไดลานี และทามารา (Jeffrey L. Moe, Dilani M. Perera-Diltz; & Tamara Rodriguez. 2012.) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพแบบองค์รวม ซึ่งเป็นวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับผู้ให้คำปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิต โดยมองว่าในศตวรรษที่ 21 นี้เป็นสิ่งที่ขาดแคลนที่สุดของผู้ให้คำปรึกษาที่จะบูรณาการความคิดในการวางแผนการดูแลสุขภาพให้กับผู้รับการปรึกษาโดยการพัฒนาแบบองค์รวม วิธีการให้คำปรึกษาในลักษณะของ Indivisible Self เป็นหลักการของสุขภาพแบบองค์รวมใช้ได้กับความหลากหลายทางเชื้อชาติและเพศต่างๆ เพื่อให้ผู้รับการปรึกษามีสุขภาพแบบองค์รวมที่ดี และสามารถมีอายุยืนยาว มีร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่สัมพันธ์กัน

ข้อเสนอแนะ

1. องค์รวมแห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีองค์ประกอบในลักษณะของตัวตน (self) 5 องค์ประกอบ อย่างชัดเจน โดยการส่งเสริมและพัฒนาควรเริ่มต้นจาก

องค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด เนื่องจากองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดสามารถส่งเสริมและพัฒนาวัยรุ่นให้เข้าถึงการมีองค์รวมแห่งตนได้ง่ายกว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาวัยรุ่นจึงควรให้ความสำคัญกับตัวตนการจัดการปัญหา เพื่อให้วัยรุ่นมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพ ส่งผลให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในสังคมต่อไป

2. การวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับองค์ประกอบขององค์รวมแห่งตนของวัยรุ่นและองค์รวมแห่งตนของวัยรุ่นในบริบทสังคมไทย จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาประเด็นเกี่ยวกับองค์รวมแห่งตน หรือสนใจนำไปศึกษาในประชากรกลุ่มอื่น

3. ผลการศึกษาทำให้ได้ข้อมูลจากแบบวัดองค์รวมแห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวัยรุ่นในสังกัดสถานศึกษาอื่นๆ ได้

4. ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้ทำหน้าที่พัฒนาวัยรุ่น โดยเฉพาะการนำไปใช้ในการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาด้วยการให้คำปรึกษากลุ่มที่มีการประยุกต์จากทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา ตลอดจนหลักการทางด้านจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างองค์รวมแห่งตนของวัยรุ่นให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสมบูรณ์

บรรณานุกรม

- คัมภีร์ ธีราวิทย์. (2555). การศึกษาปัจจัย
พหุระดับที่ส่งผลต่อความสุขมวลรวม
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2
ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงกมล เวชบรรยงรัตน์. (2549). วัยรุ่น
กับปัญหาสังคม: เอกสารการสอน
ชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม.
พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญโรม สุวรรณพานู. (2556). สุขภาวะของ
วัยรุ่น : กรอบมโนทัศน์และเครื่องมือ
ประเมินทางจิตวิทยา. วารสารพฤติกรรม
ศาสตร์ ปีที่ 19 (ฉบับที่ 2): หน้า 127-137
- พลพงศ์ สุขสว่าง. (2556). โมเดลสมการ
โครงสร้าง. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:
วัฒนาพานิช.
- ภมรพรรณ ยุระยาตร์. (2554). การศึกษาและ
พัฒนาความผาสุกทางจิตใจของนิสิต
นักศึกษาในมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาจิตวิทยา
การให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2559).

โครงสร้างโรงเรียนและสถิตินักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษา. ค้นเมื่อ 15 มิถุนายน
2559, จาก [http://www.bmaeducation.
go.th](http://www.bmaeducation.go.th)

Jeffrey L. Moe, Dilani M. Perera-Diltz, and
Tamara Rodriguez. (2012). **Counseling
for Wholeness: Integrating Holistic
Wellness Into Case Conceptualization
and Treatment Planning**. Ideas and
Research You Can Use: VISTAS 2012,
volume 1

Myers, J. E., Sweeney, T.J. (2008). **Counseling
for Wellness: Theory, reaearch,
and practice**. Alexandria. VA: American
Counseling Association.

Schumacker, R. E.; & Lomax, R. G. (1996).
**A Beginner's Guide to Structural
Equation Modeling**. New Jersey:
Lawrence Erlbaum.